

FLORIDAI

BAJTÁRSI HÍRADÓ

V.B. TAMÁSKA

XV. évfolyam 2.szám- 1997

vitéz Baranchi Tamáska Endre

NAGY IDOK ,kis emberek.

„ Kénytelen voltam változtatni ezem a történelmi mondáson, hogy NAGY IDOK, NAGY EMBEREK.- mert a XX. század vége felé valóban nagy időköt élünk, ellenben a történelmi porondon valódi, igazi nagy embert alig- alig lehet találni.

Ha szegény régi Hazánk utolsó 50 esztendejére tekintünk vissza, csak azt láthatjuk, hogy milyeh kis emberek, mondhatnám törpék álltak országunk élén. No de ez így volt jó, mert a moszkvai vörös hatalom így kívánta, hogy szolgálékú emberkéek álljanak az országok élén.

Egy államfőtől, mi régiek megkivántuk, hogy azok nemcsak üljenek az ország legfelsőbb méltóságának a székeben, hanem bölcs tudással és észszel és igazi magyar szívvvel és lélekkel vezessék az országot, de azonkívül mind a határon belül, mind a határon túl is egyéniségükkel tekintélyt parancsoló személyek legyenek.

Ez akivánalom 1945 után már nem volt fontos. Ilyen személy nem kellett a kommunisták által vezetett paradicsomban. Oda senkiházi "gyászmagyarok" kellették, "bolintó jános-ok" akik szolgálékúleg tudták a moszkvai parancsnak engedelmeskedni. Ezeknek nevei ugyan- sajnos- megmaradnak a magyar történelem lapjain, de vazallusi tevékenységükön kívül a történetirók nem fogják babékoszorúkat fenni dicstelenül kihűlt fejükre.

Vegyük mindjárt Tildy Zoltánt. Ő is államfő volt- mint a "palástos hóhér", törpe emberke volt a nagy bársonyszékben. Hogy tekintélye volt-e azt nem nagyon hiszem, hisz külső megjelenésben is olyan volt, hogy a jó magyarok nem nagy tisztelettel néztek fel rá s nem fogják nevét sohasem imáikba foglalni.-

Akik utána jöttek, ma már a nevük is feledésbe ment, talán egy-két kommunista könyvben lehet majd a nevüket megtalálni, aki talán arra kíváncsi is lenne. Hisz ezek csináltak ezekből is államfőket.-

A kommuniamus úgy- ahogy végetért, de az elmúlt majdnem félévszázad gondoskodott arról, hogy a derék embereket, a jó magyarokat kiirtsák, vagy

pedig kényszerítették arra, hogy vándorbotot fogjanak..... Aztán amikor jött a változás, nem nagyon volt választásra mód, mert oda való ember már alig akadt Magyarországon.

Szinte véletlenül jutott az államfői hatalomhoz egy olyan személy, aki az "átkos Horthy rendszerben" legfeljebb egy vidéki iskolai tanártól helyre, vagy pedig valami kis irodában tölthetett volna be valami irodai tisztséget. Azt hiszem a megválasztott államfő, majd újraválasztatott még a legmerészebb álmában sem gondolta volna, hogy erre a magas polcra fog jutni. Tudás átlagos, politikai képzettség meg azt lehet mondani nulla. Tekintélyparancsoló megjelenés? Erre nincs is megfelelő szó. - Mert régen olyan eset nem történhetett volna meg, hogy az államfőt kifütyöljék. Az is igaz, hogy az államfő nem arra való, hogy "hordóbeszédet" tartson.

A tekintélyparancsoló megjelenésről jut eszembe egy kis epizód. Egy alkalommal, amikor egy iparmagnás a Kormányzó Úrral beszélni kezdett, a Kormányzó Úr ezt mondta neki; "De velem beszél, vegye ki a szivart a szájából! - Az iparmagnás ijedten vette ki a szivart a szájából, de közben a Kormányzó Úr már sarkon is fordult otthagya feképnél a z udvariatlan, neveletlen frátert.

Most már más divat uralkodik. Carter USA elnök zsebre tett kézzel beszélgetett Jordánia királyával.. A reggelenként futó Clinton sem egy Adonis, szafaládé lábával. Ezeket az embereket már lehet hátba veregetni is, - ez a "demokrácia"???

Igen, a XX. század végén járunk és így igaz ez a mondás; Nagy idők, kis emberek! - Ma már ilyeneket tüntetnek ki a francia Becsületrenddel. Szegény Napóleon forog is a sírjában.

-1997-

/ csend-őr- szem/

..... 00000

Fűry Lajos:

A simaházi remek

Bodrogeresztúrról csak úgy gyalogosan, nekiindultam az országútnak, hogy Szerencsen hamarabb kapjak vonatot Pest felé. A nap bizsergetően sütögette a hátam. Az út két oldalán cukorrépa meg kukorica földek terebélyesedtek és a fákon a madarak vidámkodtak örömben. Messziről láttam már a Szarka-tanyát és onnan már csak egy hajításnyira van Szerencs, amikor szekér jött szembe velem az úton.

Köszöntöttük egymást, aztán a szekeres megállt.

— Látom, hogy nem nagyon sietős az útja...

— Hát csak ide Szerencsre a vonathoz, de még arra is van idő bőven, mert csak délután indul majd...

Akkor felkiáltott:

— Hát tudtam, hogy már találkoztunk valahol, hát nem Szegiben, a Zsana Antiéknál, akkor voltam éppen löcsöt csináltatni, aztán ott a bognár udvarban, most már emlékszem...

Megörvendeztünk a találkozásnak és az ülés alól mindjárt elővett egy kotyogós, fonott üveget és felém nyújtotta.

— Ezt meg Tolcsván szűrték, aztán orvosság az ember számára...

Mind a ketten meghúztuk a demizsont.

— Hát tudja mit, üljön fel aztán tartson velem Simára, a Szokolya tanyára, lakodalomba megyünk, lesz ott látnivaló. De még előtte, Erdőbényén megnézzük Péntek Miska remekét, egy hete már ott van az Ipartestület kirakatában. Oda is begrunk éppen csak egy kis kézfogásra, mert hogy Péntek Miska, az én ángyomnak a körösztfia, osztán így beletartozik a rokonságba. De hát ő már nem akart paraszt lenni, meg aztán főd sem igen jutott vóna neki, mert hogy a lányoknak köllött a kiházásitáshoz, így aztán emönt csizmásnak. Azaz csizmadia lett belőle, aztán most avatják legénnyé, hát már azt csak meg köll nézni, utána meg ki-mönünk Bangó Pörzse lakodalmára, az meg a sógorka mostoha testvérenek a lánya, aztán a Magos Jóska kötötte be a fejét. Így hát kétszeres ünnepség. Az asszony még tegnap kiment a Regécékkel, mert, hogy sütni-főzni köll annyi ember részére. No, gyün-e? Egy ügetésre beérünk Bényére, majd ott falatozunk az Iparban.

Egy darabig a Bodrog mellett rázódott a szekér, a köves úton, de Szegilong után elfordultunk balra, Bodrogkisfaludnak és a Malomárok partján ügettünk, a Szegimalomnál felvettük Bürkös Ferit, aki szintén a lakziba igyekezett, mert ő is beletartozott a Bangó rokonságba.

Éppen a legjobbkor érkeztünk, mert alighogy beállt a szekér az Ipartestület udvarába és feladtuk a lovaknak az abrakot, már jöttek is vissza a templomból. Az első fiákerben ült Cseszkó Máté mester uram, dagadó mellényén dupla aranylánc csillogott. Mellette pedig bokrétás kalapban a mesterné asszony, aztán velük szemben, Sipka Mátyás, az Ipartestület ez évi elnöke, feleségével. Az utánuk jövő fiákerokban az Ipartestület tagjai és a legénnyé avatandó Péntek Miska az özvegy édesanyjával.

A nagy teremben, a felvirágozott asztal felett a testületi zászló, a volt elnökök bekeretezett képei, az egykori testületi céhláda. Egy asztalon pedig Péntek Miska remeke, egy pár keményszárú, magas sarkú csikóbőrből készült magyar csizma. Kisámfázva és magyarosan, a szárán varrással díszítve. Már egy hete az Ipartestület ablakában állott, hogy mindenki megszemlélhesse. Valóban szép csizma volt és még a miskolci csizmadiák is büszkék lehettek volna rá.

Sipka Mátyás ipartestületi elnök megköszörülte néhányszor a torkát, megcsavarta bajuszát és miután előbb bevágott két deci lizskai bort, nagy beszédbe kezdett. Fellemlette a törököt és a tatárt, Árpád apánkat és Kossuth

Lajost, végül poharat emelt, Cseszkó Máté csizmadia mester uramra, aki ilyen derék legényt faragott Péntek Miskából.

Cseszkó Máté uram is, az éljenzések elülte és toroköblítések után, szólásra emelkedett.

Olyan gyakorlattal beszélt, mint egy országgyűlési képviselő a korteskörúton a harmincadik faluban. Még a pincérek és a kocsisok is bejöttek, hogy odafigyeljenek és mondogatták is magukba: ez igen, ez tud beszélni. Cseszkóné asszonyom büszkén sütkérezett az elismerő bólogatások és közbeszólások közepette. A nagy politikai beszéd elmondásának szerencsére az vetett véget, hogy az ajtóban megjelentek a pincérek az illatozó tálakkal. Akármennyire szerették is a szép beszédet, de azért a jó paprikásra forgatták a nyakukat.

Így aztán Cseszkó Máté uram egy gyors fordulattal befejezte a beszédét.

A felavatási ebédet és a vele járó bort a felszabaduló legénynek kell fizetni és erre gyűjteni, készülni már második éves inas korában kezdett.

A régi csizmadia cég, még ma is megőrzött és olvasható cég-szabályzatában pontosan előírták, hogy a felszabaduló csizmadia inasnak, milyen ebédet kellett fizetnie a „remek” bemutatásakor és a felavatáskor.

Az írásban így volt:

„A mesterasztal, két asztalra való volt. Egy-egy asztalra négy tál ételt tiszta borral, koncokkal, szegfű darabokkal, két kappant hozzája egy tálra, másik tálra tíz font tehénhús pecsenyét, egy fertály bornyúhús pecsenyét, egy kövér ludat, egy jó malatckát tegyenek töltve. Kettő töltetlen, az harmadik tál étel káposztás hús, bors-szemekkel meghintve lészen, a negyedik tál étel tejbefőtt kása, méhtrágyával meghintve.”

Ez azonban már régen volt és amióta a céhekből ipartestület vált, azóta megváltozott az előírt avatási ebéd is.

Az elmaradhatatlan aprólékos tyúkhúslevessel kezdtek, mert magyar ember nem kezd ebédet leves nélkül. Utána nokedlis disznópaprikás következett. Töltött káposzta, ami szintén elmaradhatatlan és rántott disznókaraj hagymás krumplival, csalamádéval.

Huszonheten ültek az asztalnál a tűzöltőparancsnokkal és a harangozóval együtt.

A levesnél még csak egymás közt beszélgettek, de a káposztánál már megkezdődött a beszéd mondás.

Az elmúlt évi ipartestületi elnök is kötelességének tartotta, hogy néhány szót szóljon ez ünnepélyes alkalomból és szalvétával a nyakában nagyokat szuszogva a négy darab töltelék után beszélt, amíg a pincérek a tálakon a pirosbarnára sült karajszeleteket hordták fel.

— Bizony az én időmben még más világ járta. Akkor a felszabadulás után vándorútra indult a mesterlegény és könyvében mindenütt beírták, ahol járt és amerre dolgozott. Én magam is nagy világot bejártam és Szegeden is, meg Győrben is voltam. Aztán gyalogosan Pozsonyba, meg Bécsbe is elmentem, szöveget is vertem a vándorok táblájába, ma is ott van biztosan, akárki megnézheti, ha arra jár. Hát azért mondom, mert, hogy egészen más világ volt, ma már könnyű a fiataloknak. Nem mondom, szép ez a remek, amit Péntek Mihály készített a kezemunkájával, egy teljes év leforgása alatt, de azt kérdezem én itt, mint az erdőbényei Ipartestület múlt évi elnöke, kinek a türelme és szerető oktatása köllött ahhoz, hogy abból a suttyó csizmadia inasból, egy derék mester legény legyen?. Mert hiába készített a csikóbőrből rámás csizmát, remeket, Péntek Mihály, a bürbül soha nem lett volna csizma, hogyha Cseszkó Máté mester uram szerető és nevelő idomítása nem tanította volna meg a készítés titkaira. Mert anélkül soha nem lett volna a csikóbőrből csizma. Mintahogyan a tanító úr tanítása nélkül, ha nem tanulná meg az ember az írást, meg az olvasást, meg az ábécéjét, akkor bizony sömmi nem lenne, mert végeredményben a miniszter is annak köszönheti, meg a király is, hogy országot tud vezetni, hogy a tanítója megtanította, hát ugyanegy hasonlóképpen minden köszönet a mester uramnak, hogy egy ilyen nagy tudást tovább adott, nem zárta magába és rejtette el, hanem közzéadta, hogy még sok csizsmával örvendeztessük meg népünket és polgártársainkat. De nem hagyhatom szó nélkül mesterné asszonyom szerető és nevelő munkáját sem. aki az inas évek alatt bizony anvai gondját viselte, mindennel ellátta és templomba, leventére elküldte, hogy testben és lélekben fejlődjön...

Mindenkinek a tényérjában ott gőzölgött már a rántott karaj és már inni is kívántak, hát éljenezni kezdtek.

Az éljenzésre a volt elnök poharat emelt és leült.

A kántor rigmusban dicsérte ki az egész társaságot, de közben nagyokat csuklott, mert a lizskai bor fogyott.

Töröttfahéjas, porcukros, túrós- és mákosrétes zárta be az ebédet.

Az elnök úrnak, küldön kedveskedésből egy tál káposztás rétest sütöttek, le is pattant az alsó gomb a mellényéről, amikor bepakolta a rétest és bajuszáról letörölgetve a fahéjas cukrot, meglocsolta a torkát a két decis pohárból, lizskaival és éppen újabb beszédre készült, amikor csendesen kiosontunk a hátsó kijáraton.

Az ebéd alatt legalább huszonöt beszéd hangzott el, csak Péntek Miska és az édesanyja nem szólott, meg mesternék is csak úgy egymás közt szapulták az embereket, hogy megint berugás lesz a vége és akkor csak nekik gyűlik meg a bajuk, ha majd haza kell cipelni.

— Hát a lakodalomba nem megyünk?

— Meg sem tartják nélkülünk...

A lovak hasát kiverte az izzadság, de éppen oda értünk, amikor a bokrétás vőfélyek egyik kezükben tokaji boros üveg, másik kezükben szalagos bottal, énekelték a kikérő nótát.

Odabent öltöztették a menyasszonyt, a konyha körül az asszonyok sűrögtek és az udvaron a táncraváró süldő lányok énekelték:

*...Aranygombos Simaházán nem horgolnak zsebkendőt
Aranygombos Simaházán nem találok szeretőt,
El kell menni más faluba, más faluba legényééé
Mert a simaházi legényekkel nem érdemes beszélni...*

Huncutul kuncogtak a lányok és már nagyon táncolhatnékjuk volt. A kikérő vőfély kissé dülöngve tartotta az egyensúlyt, de azért a rigmust szépen mondta:

*...Szép a rozmaringszál bokorba
Ha bekötik koszorúba.
Ha felteszik a lány fejére
Gyászba kapcsolódik a szíve...*

Gyalogosan indult a násznép a templomba, odahaza csak a konyhára ügyelő néhány öreg asszony maradt.

Még egy nótát jegyeztem fel, amit eddig még egy lakodalomban sem hallottam. Ezt már a vacsora alatt a menyasszony-csárdáshoz énekelték és csak az táncolhatta, aki előzőleg pénzt dobott a tányérba. Utána észrevétlenül eltűntették a menyasszonyt és amikor visszajött, már haja kontyba volt kötve és a feje, pöttyes kendővel bekötve. Akkor énekelték ezt a nótát neki.

*...Kuruc Mihály bőcsőt csináltatott
Négy sarkára négy gombot rakatott
Csucsuj, csucsuj szerelem virága,
Szerelemből jöttél a világra.
Bangó Pörzse járhat sz már napszámba
Kereshetel csipkés dunnahajra
Dunnahajra, dunna kötőlékre
Most egy éve sírnak az öledbe...*

Hajnalodott már, amikor a násznép is, meg a cigányok pilledni kezdtek. Az orgonafák tövében találtam a vendéglátómra és úgy félálmban, borízú hangon mondogatta:

*...Szép a piros bazsarózsa, míg bimbóba nyílik
Szép a piros, barna kisjány tizenkilenc évig...*

Akkorra azonban már ott termett a felesége és életre rázta.

— Jobb lesz, ha föl szedelőzködik kend is, mert tizenkilencéves korában kend sem aludt el a lakodalomban...

Így aztán elindultunk Szerencs felé.

vitész Barancki Tamáska Endre;

A k i v ő l ő r e j t e k h e l y .

A hernécsi őrsnek volt egy befejeztlen ügye. Hotya Illés kétszeres gyilkos, ketonaszökevény és kémgyanus egyént még mindig nem tudta az őrs kézrekeríteni. Közben az őrsparancsnokot áthelyezték s így az új őrsparancsnok örökölte ezt a kellemetlen s befejezetlen ügyet.

Egyik este Pankrétz Gusztáv tűzérlelközredéséknél voltam vacsorán nagy társasággal, amikor úgy éjjel tájban a napos csendőr jelentkezett nálam, hogy távmondatot hozott Hernécsről. Fegyverhasználat. Hotya Illést agyonlőtték.

A hegyi erdei vasúttal már hajnali 5 órakor indultam is a Honvéd laktanya sarkától. Itt volt a végállomás. Prúszkölve indult a kis mozdony és a II. osztályú fülkében egyedül voltam, (Azt nem lehetett mondani, hogy túl meleg volt, mert még a kis masina nem fejlesztett elég gőzt, hogy az éjtszaja kiküldt vagonokat hamarosan felmelegítse.- Ismerem tájakon mentem, hisz Bárdfalván s Barcánafalván is volt őrsöm.- No meg orrefelé jártam még vadászgatni is, hisz ezekben a területeken voltak vadászcsimborái is. Még sötét volt, amikor a végállomásra, Aknasugatagra beért a vonat.

Csípős hideg reggel volt s a jeges hó csikorgott a csizmám sarka alatt. A napos csendőr várt és egy román paraszt kőtlovas szénal. Hamar felugrottam a hátsó ülésre s csergével jól bebugyoláltam magam, mert így hajnalban még hidegebbnek mutatkozott az idő.

A két ló csilingelve kocogott az úton, a román a bakon szótlanul ült és hajtott. Sír csend volt. Lassan kezdett sűrűlni is az ég elja. Egy róka hosszú lompos farkával gyorsan futott át az úton előttünk. Úg látszik, hogy hajnali falusi látogatásáról tért hazafelé.

A hat kilométert hamar megtettük s már kezdett feljönni a Gutin bércei fölött vörösem a nap. Az éhes varjak káromva repültek el felettünk a falu felé, hogy ott a házak között valami reggelit találjanak maguknak. A csípős hideg szélből a bajuszomon már jégcsapok is lógtak a kilehelt párától.

Hamarosan elértük Hernécs község szélső házait. A román kocsis megállította a lovakat.- Ott állott már az őrsparancsnok és röviden jelentette, hogy végre kézrekerült Hotya Illés, de az ellene történt fegyverhasználat következtében meg is halt.-

Egy kis tűzrakás mellett ott a havon feküdt egy csergével letakarva. Két román paraszt, a felubeli két hites-ember topogott a tűz mellett. Bocskorban voltak de halina nadrágjuk és zekejük jól védte őket a hidegtől. Fekete béránybőr kucsmájuk jól a fülökre volt húzva s az alól csak a vörös orruk látszott ki jóformán.

Belogh főtörzsörmester őrsparancsnok már a helyszínen folytatta jelentését.... Amikor tudomására jutott az őrsnek, hogy Hotya Illés újra lenn van a faluban, két járőr azonnal felszerelt s futva közelítette meg a Hotya Illés nagyanyjának a házat. Ugyanis ha néhe lejött a faluba, legtöbbször nagyanyjához vagy a szeretőjéhez ment, ahol leltemet kapott s esetleg újabb ruhánút vitt fel magával a hegyekbe. Mert ott több sziklaberlen volt, mint jó rejtekhely neki.

Amikor a z első járőr megérkezett a nagyanyja házához, ott már nem találta Hotyát. A nagyanyja kezéttördelve mondta a járőrnek, hogy nem tudja, hogy hol is van Illés. A másik járőr meg a szeretője lakására ment ke

resni. De közben az őrsparancsnok is helyszínre érkezett.

A járőr nem elégedett meg a nagymama válaszával s mindjárt a ház-
zal szemben lévő istálló felé közelített. Jó szima-tja volt a járőrnek,
mert Hotya Illés oda ugrott be s elrejtőzött a szénapadlason. Miután az
ajtót kicsit kinyitotta a járőrvezető, -bekiláltott-hogy-Hotya adja meg me-
gát s jöjjön elő, mert tudják, hogy ott rejtőzködik. Ezzel a kis meggömbös
támadt, majd a következő pillanatban egy óriási robbanás. Az ajtóhoz vágott
Hotya egy kézigranátot. A járőrt a félig bezárt ajtó megvédte s mindjárt
a résen a járőr egy- egy lövést leadott a szénapadlás felé. Az őrsparancs-
nok ekkor a kert végénél állott s ott hallotta a nagy granát robbanást, -
a következő pillanatban a tetőn lévő nyíláson keresztül próbált kiugran.
Hotya Illés.- De nem volt szerencséje, mert ott állott készen az őrspar-
ancsnok, aki a kiugró Hotyára egy lövést adott le és az halva zuhant alá.
Igazi mesterlövés volt.- Hotya meg sem mozdult többet.- A fegyverhasz-
nálát jogos volt és eredményes.- A járőr is már odafutott s átvizsgálva
Hotya zsebeit még egy töltött katonai pisztolyt és egy másik kézigranátot
talált nála. Ezeket mióta katonaszökevény hozta megével annakidején.

..... Az ügyet, be kellett fejezni az őrsnek s így másnap egy jár-
őr bement Hotya Illés nagyanyjához, hogy azt kikérdezzék. A jelentéshez még
egy-két dolog szükséges volt s a főtanú éppen az Illés nagyanyja volt.

Sőt ő bujtatta legtöbbször a járőrök elől a lakásán.-Mert jól tudta az őrs
hogy néhe- néhe bejön a hegyekből Hotya s ilyenkor vagy a nagyanyjához vagy
a szeretőjéhez jön. De mire a járőrök ilyenkor kimentek, már legtöbbször
Hotyának már csak hült helye volt. Ez bizony rettenetesen bosszantotta a
őrsparancsnokot, mert ha időnkint Meggyes Béla alhadnagy szakasparancsnok
kiment az őrsre mindig megkérdezte; Mi van Hotyával ? Még mindig nem siker-
ült kézrekeríteni ?-

A járőr most is bekopogtatott Hotya nagyanyjának az ajtaján. Az őrs-
asszony kinyitotta, a nyikorgó ajtót s állva várt.-A járőr lábhoz tette a
fegyvert. De a járőrvezetőnek feltűnt, hogy amikor a fegyver-tusával a
püszöböt megkoppantotta, az mély hangú dobbanást adott vissza.- Nem sokat
teketóriázott, hanem a szuronyával elkezdte piszkálni a küszöb szélét és
az engedett a piszkálásnak. Mint csapóajtót nyitotta fel a járőrvezető. E-
zen a résen keresztül egy tátongó üres vermet láthatott. Mindjárt gyer-
tyát kért az öregasszonytól. Azzal bevilágított az üregbe s látta, hogy
ott egy kisebb szoba van. A járőrtársa mindjárt le is ereszkedett a négy-
foku kis létrán. Ott egy fekvőhelyet, mondjuk "dikót" talált, csörgő takaró-
kat. A fekvőhely mellett egy kárpalkúli széket s azon kenyeret, almákat s
gyertyát s gyufát. De ott volt meg elrongyolódott könyv is. Az egyik Avram
Jankuról, míg a másikban Savanyó Jóska és Angyal Bandi tetteiről írott
könyv is. Ez a felfedezés mindjárt világosságot derített arra, hogy miér-
nem találta meg a járőr a Hotyát, amikor jött a jelentés, hogy lenn van a
faluban. Mindig volt arraádeje, hogy hirtelen lemenjen a padló alatti ü-
regbe. Ott nyugodtan feküdt a dikóján s a padló réseim hallgathatta a jár-
őrök beszédét, amit a nagyanyjával folytattak.

Ha azon a nevezetes napon nem szalad be az istállóba, hanem újra a z-
regbe ugrik be, talán még a mai napig sem találta volna meg Hotyát a jár-
őr, mert olyan kiváló rejtékhelyet készített magának.-

Mindenesetre, az új őrsparancsnok ezzel az eredményes fegyverhasználat-
tal kiköszörülte a csorbát az őrs életéből.

... 000 ...

Göttmann Bódogra emlékezünk

Göttmann Bódog nevét hallva általában a liget létrehozása és a Celldömölk fásítása érdekében végzett munkája jut eszünkbe. Ezen túlmenően tagja volt a képviselő-testületnek, sokat fáradozott a közbiztonság javításán, támogatta a sportot. További tisztségei: a Polgári Olvasókör alelnöke, az Állatvédő Egyesület elnöke. Celldömölk díszpolgárává választotta. A továbbiakban azt vizsgáljuk meg, ki is volt Göttmann Bódog.

A szabadságharc leverése után a közbiztonsági szolgálatot hazánkban az osztrák csendőrség látta el, a kiegyezést követően a tulajdonképpeni Magyarország területén azonban az osztrák csendőrség megszűnt. Csak Erdélyben és Horvátországban maradt meg a német nyelvű zsandárság. Ahol nem volt csendőrség, a vármegyék a pandúrjaikkal igyekeztek a közbiztonságot fenntartani, de siker nélkül. A zsványok, a rablóbandák, a katonaszökevények, a szegény legények ellen többször bevetették a katonaságot is, de kevés eredménnyel. A pandúrok kevés száma, gyenge fizetése miatt sokszor összejárásztak a bűnözőkkel. Erdélyben és Horvátországban azonban a közbiztonság meg-erősödött és a bűnözés visszaszorult.

Már 1876-ban a német helyett a magyar nyelv lett a szolgálati nyelv. 1880-ban törvényt nyújtottak be a Parlamentbe a magyar csendőrség felállítására. Az 1881. évi II. és III. törvény szerint meg is indult a szervezés a csendőrségnek kerületenként való szakaszos felállítására. Mindezeket azért írom, mert a csendőrség megszervezésének úttörői közé tartozó Göttmann Bódog alezredes, aki 1843. január 15-én született Nagy-Sitkén. A kereszteltek jegyzőkönyvében 2/1843 sz. alatt jegyezték be. Apja, Göttmann József erdész a Nagy-Pál-féle uradalomban. Az újszülött neve még Félix, hogy hogyan és mikortól lett a neve Bódog, azt nem kutattam. Elemi iskolai elvégzése után Szombathelyen két gimnáziumi osztályt végzett.

Húszéves korában önként jelentkezett felvétele a cs. kir. 7. huszárezredhez a törvényt szabta szolgálati kötelezettség letöltésére. Egy év után áttették a cs. kir. győri csendőrezredhez, ahonnan mint gyalogszendőr 1868. június 16-án a 2. ezredhez, majd az országos csendőrpáncsnok-sághoz helyezték át.

1869-ben őrsvezető, majd 1872-ben őrmester. 1878-tól 1880-ig a Ludovika Akadémia elő-

készítő tanfolyamát jó, a tisztképző tanfolyamot pedig jeles eredménnyel végezte. 1880-ban az erdélyi csendőrpáncsnoksághoz helyezték át, és 1881-ben hadnaggyá nevezték ki. Előzőleg Csíkszeredán volt őrsparancsnok és Dorozsmán oktatótiszt, Budapesten pedig szakaszparancsnok. Főhadnaggyá 1883-ban léptették elő, utána oktatótiszt a pozsonyi kerületnél, Nagykikindán pedig szakaszparancsnok. 1890-ben másodosztályú százados lett, egyidejűleg számparancsnok Debrecenben. 1894-ben első osztályú századosná nevezték ki, 1901-ben pedig a Budapesti kerületnél előadótiszt lett. 1901-től őrnagy és kerületi parancsnok-helyettes Budapesten. 1904-ben alezredes lett, és mint ilyen, saját kérelmére 40 évet meghaladó tényleges szolgálata után 61 éves korában nyugdíjba helyezték.

Mint nyugdíjas, Kis-Czellben telepedett le 1904-ben. Igen élénken részt vett a város köz-igazgatásában és társadalmi életében. 1920-ban Celldömölk díszpolgárává választották. Nevét a liget őrizte meg, melyet 10 évi fáradozással őnmaga létesített. Ez lett a Göttmann-liget, bár először Félix-parknak hívták.

1922. június 25-én halt meg, a celldömölki temetőben alussza örök álmát. Mint katona és mint csendőr, a szolgálatát kiválóan végezte. 1881-ben legfelsőbb dicséző elismerést kapott (Signum Laudis) a Marischel-i rablógyilkosság eredményes kinyomozásáért. 1898-ban katonai érdemkereszttel tüntették ki. 1904-ben, nyugdíjazásakor, megkapta a Ferenc József Rend lovagkeresztjét. (Ez magas kitüntetés volt.)

Göttmann alezredes nőtlen maradt, csak Magyarországon járt, magyarul, németül tökéletesen beszélt, románul is tudott egy keveset.

Göttmann Bódog kora ifjúságában hivatástudatot érezvén határozta el magát a katonai és a közbiztonsági szolgálatra. Egész pályája mutatja, hogy mintaképe volt a kiváló tisztnek. Vígkedélyű, szilárd jellemű férfi, igaz barát és jó

Göttmann Bódog sírja a celldömölki temetőben.

bajtárs volt. Alárendeltjeivel szemben szigorú, de gondoskodó előljáró. A csendőrségi szolgálatáról elég sok adatot találtam, és abból próbáltam röviden megértetni az akkori idők nehéz, változatos és sok áthelyezéssel járó szolgálati életét, de igyekeztem a celldömölki éveiről is adatokat szerezni. Sajnos a megyei levéltárban Celldömölk nagyközség iratai 1942-ig nincsenek meg, mert a II. világháborúban megsemmisültek.

A celldömölki Főszolgabírói Hivatal iktatókönyveit is átnéztem, a Göttmann név több helyen előfordul, melyből kiderül, hogy az I. világháború alatt ő is élte a celldömölki polgárok küzdelmes életét. Háza ma a Plébánia épülete.

1922-ben, 79 éves korában halt meg. Az 1926-ban kiadott könyv: A csendőrség úttörői című így méltatja Göttmann Bódog életét:

„Vas vármegyének volt szülőltje. Ott élte le gyermekkorát és oda tért vissza pihenésre. Az volt az ő szűkebb hazája. Büszke szeretettel csüggött rajta. A vármegye is büszke lehet fiára, aki egy érdemekben gazdag közéleti szerepléssel fejezte be életét. Göttmann alezredes azok közé tartozott, akik nem vonakodnak, nem tétoznak erőiket, tehetségeiket a köz szolgálatába állítani, akik megtestesítik a puritán hazafiságnak és nemes önzetlenségnek.”

Dr. Kovács Jenő
Fotó: Völgyi L.

PUSZTA

M a j d n e m h a d b i r ó s á g i ü g g y .

.....

1931 nyarán fejeztük be a tartalékos tűzértiszti iskolát "nyiregyházán". Ekkor már képlérok voltunk. Emlékezetem szerint a 17-es rangszámot kaptam 18 éves fejjel, pedig az iskolán 82-en voltunk összesen.

Az iskola parancsnok vezér nemes nagysitkei Kiss Ferenc őrnagy úr búcsuzott tőlünk. Mögötte álltak az iskolához beosztott tisztek, Lip-tay György Madzag főhadnagy úr, Csenke Béla és a "Fakár Berci" Molnár Albert főhadnagyok. Felolvasták, hogy ki melyik úteghez került Nyir-egyházán az I. és a Debreceni II. Osztályhoz.

Ötöd magammal az 1/1 úteghez kellett bevonulnom. Ezek között volt régi barátom Kiss Bandi is, akivel eleme óta egy osztályba is jártunk együtt fejeztük be tanulmányainkat a nyiregyházi Kossuth Lajos ev. Reálgimnáziumban.

Útepparancsnokunk ismerős volt, Sebők András "kapitány" úr, mert így mutatkozott be az iskolán s így is kellett szólítani. Ott a terep-tant adta elő, apró emberke volt s valaha a vértüzeknél szolgált. Egyébként a tereptanból kitűnő voltam s így már akkor jól megjegyezte a nevemet. Mesteri rajzokat készítettem s ez a tűzereknél már egy jó pontot jelentett. Rám is kapott "akir Berci", mert velem rajzoltatta a segédleteit, amit a lövésitésnél használt, No de kaptam is tőle egy szép ereny töltőtollat ajándékba.

.... Az 1/1 ágyús úteg a Honvéd utcai Tűzértaktanyában volt elhelyezve a terekes 1/2. úteggel, míg a 2/1 és a 22/2 táborig ágyús útegek a huszár laktanyában voltak. - A Honvéd utcai öreg laktanya is valaha a honvéd huszároké volt. - Az öt önkéntest hajnalig várta a kázinó külön szobájában Sander István főhadnagy. De mi csak másnap reggel vonultunk be. Ot egyébként mindjárt meg is szerettük s azt lehet mondani mintaképpül is választottuk. - Ugy kérdéssel tisztelegni lehet, senki sem tudott, mint ő, amikor mint első tiszttel végtében udra grátott az útepparancsnok elé jelen-teni. -

Másnap delelőtt vezetett bennünket elő kihallgatásra Márton tiszthelyettes, aki a szolgálatvezetői tisztségét töltötte be. Hamarosan megtudtuk Csécsy Palitól, akivel együtt jártuk a gimnáziumban, hogy Már-ton tiszthelyettes utálja az önkénteseket. Ezt tudomásul kellett venni. De Csapó és Szőke tűzmesterek annál barátságosabban viseltettek az "ön-kéntes urakkal" szemben.

Közben az úteg is megkapta a "pötcsikókat". A 1. sor éppen az M-betű volt soron. Így mi pötcsikóink ilyen névre hallgattak; Mérges, Mari, Márton, Mimóza, Mikus, Medárd. - Márton tiszthelyettest igen bosszanótta az, hogy az egyik pötcsikó éppen az ő nevét viseli. Ettől kezdve é-rezet nélkül Márton-nak hívta magát. Nem akart a pötölóval névrokon-ságban lenni. Persze mi önkéntesek csak azért is továbbra is Márton né-ven neveztük, szólítottuk. Forrt benne a méreg, hogy hogyan is tudjon kitolni az "önkéntes urakkal"! De azzal is tisztában volt, hogy igen közel ál-nunk a hadapród tűzmesteri eléleptetéshez. Akkor már ez nehezebben is men-ne.

1932 nyarán voltak divatban az egy napos hadgyakorlatok, amelyeket "típus gyakorlatoknak" neveztek. Hajnalban kezdtük el a nyírségi homok-buckák között, - kiharcoltuk magunkat a jó kánikulai melegben s délután már vanultunk is be a laktanyába. Ekkor már az egy ezüst csillag ragyo-gott a hajtókanonon. Csapó, és Szőke tűzmesterek nagy tisztelettel néz-

tek ránk, hisz mint hadapródok rangban felettük is álltunk. De Márton maradt a háttérben és határozottan, "önkéntes gyűlölköző". Mi egyébként is már a tiszti étkezébe jártunk, - s ez Márton előtt még újabb rossz pontot jelentett. Így még a fiatalabb, a Ludovikából kikerült hadnagyokkal már közelebbi barátságba is kerülhettünk. Hisz közöttünk már egyetemet végzett egyének is voltak. - Némelyük dupla doktorátussal is. - En magam részéről Sander Pistával barátkoztam meg s igen sokszor adott nekem eltávolítást Újhelybe, mert közben ő is odautazott. -

.... Mivel öten voltunk az útegénél, már mint hadapród tüzemesterek, a napi típus gyakorlatoknál csak egy-egy kapott valami tiszti beosztást s így a többi legtöbbször egy háttérben ment ki a gyakorlatra, vagy pedig löhető, mint néző. Sebők kapitány úr nem is nagyon vette számba, hogy akik nincsenek beosztásban, ott vannak-e? Egyik nap azt mondtam Kiss Bandi barátomnak, hogy amikor majd az úteg a város külső utcáin halad, én szépen lelépek a kocsirol s majd amikor az úteg vanul be a laktanyába, akkor újra ott leszek s a kocsirol velük együtt bevonulok a laktanyába. Senki sem fogja tudni, hogy én hiányoztam.

Ezt a tervemet mánap végre is hajtottam. Nem voltam beosztva sehol sem. A vadló nadrágban csizmásan fehér zarárvoly zubbonyban, derékszíjjal és pisztollyal felszerelve léptem le a kocsirol még a város szélén s az első kis utcában el is tűntem. Barátom pedig szépen elvonult az úteggel. Nekem akkor fontos találkám volt Járóssy Istvánval. - En úgy láttam, hogy senki sem vett észre, mert az úteg éleje jó messzire volt s őket már ugyanis kisebb porfelhő takarta. Még háza is ruccantam egy ebédre. Majd a délutáni órákban újra elmentem a város szélére s ott vártam a bevonuló úteget egy árnyas nagy akácfa alatt a lóban üldögélve. -

Az önkéntes az úteg nem slszik-jeligére-vaahogy Márton tiszthelyettes megszimatolta, hogy egy hadapród hiányzik s ezt jelentette később az útegeparancsnoknak. Így tehát el voltam veszve. - De erről önkéntes társaim sem tudtak, főleg Kiss Bandi.

Az úteg a délutáni órákban már fel is tűnt, közeledett s így én a kapuba húzódtam s megvártam, míg elvonulnak előttem s mikor az utolsó egység is elment, - portávolságra jött a bricska, amire felpattantam. Még is kérdeztem azonnal Kiss Bandit, hogy kereestek-e? A válasz az volt, hogy nem. Így a legnagyobb nyugalommal vonultam én is be az úteg körletébe. Elkezdődött a lópelés s a lövegek karbantartása, mi pedig öten a laktanyabeli szállásokra vonultunk. Bár már akkor kinlakási engedélyünk is volt. Alig nyújtózkodtunk egy kicsit el, amikor jött a napostizedes s jelentette, hogy a százados úr parancsa, menjek az útegeparancsnoki irodába azonnal. "Kor még nem is fergott semmi az agyamban. - Azonnal kardot kötöttem s elinultam az iroda felé. Benn az irodában Sebők kapitány úr állott az íróasztala előtt, s intett az írónoknak, hogy menjen ki. Kemény vigyázzban álltam meg előtte s jelentettem, hogy parancsára megjelentem.... Komoly arccal fogadott. Majd kemény hangon közölte velem, hogy tudomására jutott, hogy a mai kivonulásról engedély nélkül eltávoloztam. Majd folytatta ... ez szökésnek számít a KTBTK szerint, ezért hadbírói eljarast fognak ellenem indítani. - Egy katonának a szökés a legnagyobb bűn. Próbált a lalkemre beszélni, hogy miért is csináltam ilyet. Ekor már kezdett melegem lenni. - Tizenkilenc éves fejjel csak annyit tudtam jelenteni, hogy nem akartam megszökni, hisz a tiszti pályát akartam választani. Mivel aznap nem volt semmi beosztásom tettem ezt a könnyelmű lépésemet, mert észre sem fogják venni, hogy hiányozom.

Azzal bocsátott el Sebők kapitány úr, hogy nem vagyok ugyan előzetes letartóztatásban, de a laktanyát a további parancsig nem hagyhatom el. A kivonulásokon, gyakorlatokon továbbra is részt fogok venni. - For-

ró fejjel, szinte szédelegve hagytam el az irodát s tértem a szállásomra. Már láttam is magamat lefokozva ülni az egyik honvéd büntetőintézet-cellájában. De arról is értesültem, hogy közben Sebök kapitány úr Edesséppárral is beszélt személyesen. Milyen nagy szégyen is lesz ez az egész családonkra, gondoltam magamban. Egy ifjúkori meggondolatlan lépés miatt történik meg mindez,

Három napon keresztül kellett bemennem az útegparancsnokomhoz. Ott ő aryaileg beszélt hozzám s mindig, csak arratért vissza, hogy miért is hagyom ott az úteget. Mindig csak azzal védekeztem, hogy nem volt beosztásom s talán észre sem fogják venni, hogy hiányzom..... De mindig hozzátette Sebök Kapitány ur, hogy ezzel a meggondolatlan lépéssel nemcsak magamra, de a családomra is szégyent hoztam.- A hadbírósi eljárás már ott lebegett a fejem felett a képzeletemben.- Láttam, mint a filmekben volt, hogy fogják kettétörni a kardomat s még ehhez hasonló fantázia képek születtek meg a fejemben.

Ötödik nap újra hivatott az útegparancsnokom. Komoly arccal fogadott. Viggyézz állásban, de csapdát álltam meg előtte.... Szúrósan a szemembe nézett, majd kisvártatva a következőket mondta; Próbázz az egész eseményről semmiféle írás, vagy feljegyzés nincs. Tehát nyoma nem mered annak, amit én veled beszéltem. Gondolkozzai adtam neked időt. De most aztán fogadd meg, hogy még egyszer ilyen nem fogsz elkövetni! - Ekkor lépett egy lépést és kezét szorította velem.- Ebben a kézzsoritásban éreztem egy idősebb tüzérbajtársamnak minden jóindulatát. Majd meg nevetve ennyit mondott mielőtt az irodát elhagytam,-nem lesz hadbírói eljárás élened.- Most már elhagyhatod a kaktanyát is.

Pár év múlva egy alkalommal találkoztam Budapesten Sebök alezredest úrral, már mint csendőrfőhadnagy. Köszöntöttem, majd kérdeztem, hogy emlékszik-e még rám az 1/1 útegtől Nyíregyházáról? Mosolyogva mondta, hogy igen. Majd hozzátette, hogy úgy látom, hogy a megleckéztetésemnek meg is lett az eredménye, mert már két csillag is ragyog a hajtókédon, s a piros tüzérszint is viszed tovább a másik szín mellett.-

/ 1997/

- S z a l ó k f i a -

Könnyű ágyús félszakasz

Lövegállás

HERALDIKAI CSODABOGR.
=*****=

A Szent Lázár Rend Magyar Nagyperjelétől és Perjelétől kaptam levelet, amelyben közlik, hogy mindketteg lemondtak a Rendszerben viselt tisztségről. A volt Nagyperjel, Dr. vitéz Kézdy--Vásárhelyi Béla de Kézdy ez évben betöltötte a 90. évét.-

Ebből a levélből tudtam meg, hogy az új Magyar Nagyperjel-Dr. Inovius Allan, a perjel pedig Dr. Buzédy Tibor lett.

Jen. 12.-én újabb levelet kaptam a volt Nagyperjeltől s abból tudtam meg hogy Dr. Inovius Allan svéd származású. Ehhez a levélhez volt csatolva az új Nagyperjel címere is.-Mint heraldikust, elsősorban ez érdekelt.- Erőlről a címerről szeretnék írni, ami itt látható baloldalon;

Nem ismerem a svéd heraldikai szabályokat, így elővettem a von Volborth; Alvenskens HERALDIK I farver.c. könyvét s ott néztem meg a svéd címereket. Ugyancsak elővettem von Volborth; HERALDRY- customes, ryles and styles c. könyvét is. Ebben sem találtam az itt látható címerhez hasonlót.

A svédéknél is hasonló a heraldikai szabály, "általában" mint a többi európai országokban; Cimerpajzs, sisak, sisakdisz, tekerők, de a nemességnél nincs korona a sisak tetején, csupán tekercs. A nemesség csak akkor használ rangjelző koronát, ha a pajzsra nem helyezik rá a sisakdiszt,-tekerőket.- A svédéknél is vannak jelmondatok, főleg a főnemességnél. De a jelmondatok itt is a cimarpajzs alatt vannak.

Mást vegyünk szemügyre a INOVIUS címert.

-- A pajzsfeletben egy kereszt van, ami a Szt Lázár Rend-i tagságot jelentené? A pajzs többi részében középen egy oszlop van, a jobb oldali mezőben egy újabb pajzs (szivpajzs? / van és ebben öt lepény / tallér / míg a baloldali mezőben egy lebegő Máltai kereszt, a pajzsfeletben az oszlopra helyezve egy kör, amelyben egy levelet tartó kézfejen egy repülőernyő kész madár áll.-

A pajzson nincs sisak, ellenben egy nagy S betű, melynek felső vége úgy van kiképezve, mint egy szájat tátó kígyó, mert még személtessé van.

Az S betű alsó végén újra egy Máltai kereszt van rátéve. Az S betűt egy olyan korona fedi, amelyet egy nemzet heraldikájában sem lehet megtalálni. Ennek a fantázia szülte koronának tetejére van ráhelyezve a magyar Szent Koronának az elferdült keresztje. Kérdem én mi jogon ??? A korona fölött van az első szalag, amelyre a következő van felírva;

CHEV. SOMLOY INOVIUS ALLAN. Családi nevet sohasem szoktunk, szalagon a címer fölé tenni. A Somloy egy magyar név, de ilyen névvel magyar nemes család nincs a családtörténeti könyvekben. A korona alatt két oldalt tekerő van. Nincs sisak, hogyan lehet sissak tekerő, amely bojtban végződik.

A pajzs egy Máltai keresztre van helyezve. E körül láncon a Szt. Lázár Rend Nagykeresztje. Mint a cimékből olvasható, ezzel bír a Nagyper-

DRALLANINOVIUS

SCrLJ, GCLJ, GMLJ, SMLJ, M. Sc.
The Sovereign Military and Hospitaller
Order Of Saint Lazarus Of Jerusalem
Grand Priorate of Hungary,
Commander of Szent Istvan Commandery
Grand Prior of Hungary

jel. Először egy másik rendjel látható, amely nagy mellszalagon/ etui/ függ. Ez teljesen szabálytalan. Betetőzi az egész heraldikai csodabogarat egy szalag labirintus, melyen különböző jelszavak vannak. Többek között a Rend jelmondata is; ATAVIS ET ARMIS.-

A színeket nem tudom leírni, mert a nyomat fekete-fehér.

Ezzel a heraldikai csodabogárral kapcsolatban a volt Nagyperjel és a volt Perjel/ magyar/ írt egy hivatalos levelet a Rend Nagykancellárjának Máltába, s megírják észrevételeiket a címerrel kapcsolatban.

Még azt is kifogásolják, hogy az új Nagyperjel szabálytalan címet is használ; "The Sovereign Military and Hospitaller Order of Saint Lazarus Of Jerusalem." Továbbá, hogy Ailan Nevius nem tartozik a svéd nemességhez, de a magyarhoz sem. Ez áll a levélben. "To help you in your difficult decision, I can tell you that only my husband, Chev. Tamáska and myself are entitled to call ourselves as nobility and bear the Cross of Justice. No one else within the Grand Priory is entitled such." - / Arstid Countess Balze-Kézdý/.

- A.D.:M C M X C V I I -*

Untitled Nobility in Sweden

763. Gyilenbått. Nobility by letters patent, early 18th century.

762. Coronet used by untitled Swedish nobles. It may be placed above the shield if a helm is not used.

765. Scheffer.

Swedish heraldry has its origin in the Middle Ages and, in general, is not that different from the heraldry of Denmark. Both were greatly influenced by German heraldry. The history of the Scandinavian countries is very interlinked and so their heraldry developed its individuality rather late. Norway was united with Denmark by personal union from 1380-1814, and with Sweden from then on until 1905. In 1821 nobility in Norway was abolished by the Storting. Sweden was a partner of the Scandinavian union (with Denmark and Norway) from 1380-1523 (with intervals).

764. von Samson-Himmelsterna. Nobility by letters patent, 17th century.

775. Väben for naturforskeren og mystikeren Emanuel Swedenborg (1688-1772), adlet 1719.

776. Väben for borgerlig seralimeridder Erik Boheman (født 1895), bl. a. formand for Riksdagens første kammer.

777. Väben for ærkebiskop Erling Eidem (født 1880). Rosen og liljen er personlige mærker, det røde kors i hvidt står for hans embede.

Angol fordításban elküldve a Rendi Nagy-Kancellárnak és a "Judge of Arms"-nek Máltába. -vBTE;-

A rózsadombi egyezményt a rózsadombi tizenhárom este 9 óra 30 perckor írta alá, majd egymás egészségére és a „jövendő demokratikus Magyarországra” üritették poharukat, és mint akik dolgukat jól végezték, nyomtalanul eltűntek a budai éjszakában.

Itt van a titok. Ezért nyilatkoznak úgy a magyar „politikuskok”, mint ahogy nyilatkoznak. Népünk elárulásával fizettek jelenlegi tisztségeikért. Így születhetett meg az első kommunistákból szabadon választott magyar kormány, amelynek vezetői szolgáló módon hajtják végre a rájuk erőltetett határozatokat. Ezért mondja Göncz Árpád a *Nippon Simbum* japán lapnak legutóbb adott nyilatkozatában, hogy „a mostani magyar határokat lehetetlenség megváltoztatni, hiszen etnikai határokat nem lehet meghúzni, úgy, hogy az mindenkinek megfeleljen”. Micsoda balga ember, micsoda törpe „politikus”. Erre mondták a régi magyarok: „varga maradj a kaptafánál”. Lehet, hogy Göncz Árpád jó író vagy kitűnő fordító, de ez nem hatalmazza fel arra, hogy ellenségeink javára írja meg a magyar nemzet történetét és arra sem, hogy hátat fordítson a magyarságnak. 1956 után ő is börtönben volt – rövid ideig –, de azután azok közé tartozott, akik elkezdtek emelkedni a változó helyzetben, végül is az élre kerültek.

1991. március 15-én, a rózsadombon idegenek rakták le egy idegenek számára jó Magyarország alapjait és a játékszabályokat aláírták a terveik végrehajtására alkalmas, gerinctelen magyarokkal. A mai magyar kormány megtagadhatná az egyezmény végrehajtását azzal, hogy az aláíró felek leghatalmasabbja, amely diktálta a pontokat, ma már nem létezik. A mai magyar kormány kiállhatna és kiálthatna a nemzet testéről leszakított és halálra ítélt 5 milliónyi magyarért: a Felvidéken, a Délvidéken, Erdélyben és a Kárpátalján. Ugyanez vonatkozik a magyar parlamenti képviselőkre, akiknek 80 százaléka a múlt

rendszer önkéntes és hűséges kiszolgálója volt. A rózsadombi egyezmény átmenti a kommunistákat és elpusztítja a magyar nemzetet. Ezért pedig felelni fognak a történelemben és a magyar nemzet színe előtt, a rózsadombi tizenhármak.

Változnak az idők, változnak az emberek. Az aradi tizenhárom az életét áldozta azért, hogy a Magyar Nemzet éljen, a rózsadombi tizenhárom pedig azzal próbálta menteni önmagát, hogy feláldozta a Magyar Nemzetet. Szerencse, hogy a titkok nem maradnak titokban és most már tudjuk, hogy miért nyilatkoznak és nyulaskodnak a mai magyar vezetők, akik pusztulásba taszítják és idegen érdekekért elárulják a magyarságot!

BAKOS GYULA

ISTEN TUDJA!

A háládatlan utókor remélhetőleg sokszor idézi majd GÖNCZ ÁRPÁD szabad demokrata politikusnak az 1956-os salgótarjáni sortűzre vonatkozó kijelentését, miszerint:

„Az Isten se tudja, hogy azon a napon hányan löttek!”

„Az Isten se tudja...” kinyilatkoztatás annyit tesz, mint egy vállrándítás...

Magasrangú közjogi méltóság sohasem szólalna meg ezen a hangon, - legfeljebb ha UPDIKE pornográf regényeit olvassa fel otthon a feleségének. (Valamit csak tenni kell...)

Göncz fordította a pornográf-regényt magyarra, - Gratulálunk.

Bár az a tény, hogy CSAK AZ ISTEN TUDJA, legyen annyi elég, hogy:

- 1961 november 4-én [stílszerűen bizonyos évforduló alkalmából], majd november 15-én [a félbehagyott munkát befejezve] belügyminisztériumban megsemmisítettek 6590 kilogramm [6 és fél tonnánál több] 1957-ben iktatott iratanyagot, melynek felülvizsgálatánál és kiválogatásánál 'jó' munkát végzett *Ladvánszky Károly* rendőr alezredes 'elvtárs'... Akit harmincegynéhány év múltán véletlenül éppen a salgótarjáni sortűz ügyében hallgatott ki tanuként az ügyészség... Sőt, Ladvánszky elvtárs jutalmat is kapott kellő szaktudásáért, odaadásáért és felelősségérzetéért.

Dehát, ahogy Göncz Árpád véli: - Az Isten se tudja....

Megnyugtatjuk a pártatlan, de mégiscsak pártos elnököt, - hogy az

ISTEN TUDJA...

MAGYARSÁG, 1996 NOV. 19
LXXIV. évf. 7. szám

Könyv- és filmbemutató a csendőrségről

Debrecen (HBN - D. K. K.) - Kultúr-történeti mérföldkőnek nevezte a szer-dai sajtótájékoztatón Szabó Lukács, a MIEP önkormányzati képviselője a magyar csendőrség múltjáról és sze-repéről készült film, illetve könyv be-mutatását, melyekre pénteken 15 órá-tól kerül sor a MIEP debreceni szék-házában.

Mint mondta, a Csendőrsors című könyv szerzőjét, Szendi Józsefet és iro-dalmi lektorát, Orbán Endrét a bírós-ág az ellenük felhozott vádak alól fel-mentette, a lektor azonban már nem

érhette meg az ötéves büntetőeljárás után meghozott ítéletet. A csendőrség önmagáról alkotott képét - amely kel-lőképpen kritikus és kiállja az objek-tivitás próbáját - mindenképpen meg kell ismertetni a lakossággal - mon-dta Szabó Lukács. Utalt továbbá a szer-vezet 64 éves múltjára, a rendvéde-lemben betöltött szerepére is. Pénte-ken a könyv szerzője is ott lesz a MIEP-székházban, akit a büntetőeljárás idején megfosztottak amerikai ál-lampolgárságától és kiutasították az USA-ból. Tölgyessy Ágnes Híven, be-

csülettel, vitézül című filmjét ugyan-csak pénteken mutatják be először Magyarországon. Szabó Lukács azt is elmondta, hogy az őszi, háromnapos csendőrkonferencián - melyből egy napnak a programja Debrecenben zaj-lik majd - nagyobb közönség előtt is bemutatják a fenti alkotásokat. Vége-zetül arról szólt, hogy a MIEP közép-iskolásokkal és a felsőfokú intézmé-nyek hallgatóival is meg akarja ismer-tetni a könyvet, hiszen a csendőrség-ről jóformán teljesen hallgatnak a tör-ténelemkönyvek.

1997. MÁJUS 22., CSÜTÖRTÖK

Bajtársi hírek

Társadalmi események.

Mindkét seregötai egyháznál nyári szünet van, mert igen sokan nem is tartózkodnak itthon. Így sem júliusban, sem augusztusban sem mise, sem Istentisztelet nem tartunk.

.....

A KOSSUTH KLUB-nak is júniusban volt az utolsó összejövetele, s majd szeptemberben újra kezdődik az őszi műsor.-

.....

Előzetes értesítés; A Szent László Tszeg és Rend Főkapitány helyettese érteadtett, hogy Floriánban a következőket vették fel a Rendbe; ; Székely Árpádot, Szalay Gyulát, Zabava Ferencet és Zabava Ferencné Mariét. Azonkívül vitéz Kiss Gábornak a Szent László Lovagkeresztet adományozta a Rend Főkapitánya.-

.....

/Magyarországról./ Örömmel kaptam az érteadést, hogy Szombathelyen május 10-re rendeztek összejövetelet a régi bajtársak Dr. vitéz Kovács Jenő házában. Erre az alkalomra egy hangszalagot küldtem haza, ha már nem lehettem köztük, személyesen, legalább a hangom legyen ott.

Az összejövetelet megtörtént, de páran hiányoztak a meghívottak közül eminek az öregkori bajok voltak az akadályai. Jenő barátom így nyugtázta a küldeményemet; "Köszönjük ismét a füttyös lemezt és a hosszú levelet." Ennek a magyarázata az, hogy mielőtt a hangszalagra mondtam volna üzené-temet, elfütyöltem egy régi csendőrnótát.-

Küldött Jenő egy fényképet is s megpróbálok azt itt leközölni, de nem tudom, hogy mennyire lesz jó; b-j-re; Perjési Gyurka, Fráter Jánosné, Fráter János, Perjésiné, Madnax Laci, Molnar Bandi, Lam Béla, Dr. vitéz Kovács Jenőné s középen elől ül Dr. vitéz Kovács Jenő, aki éppen 86 éves.

Még sok születésnapot kívánok Makéd Jenő barátom !

/ a fénykép a túloldalon./

A
szombathelyi bajtár-
si összejövetel-
1997, május 10.-

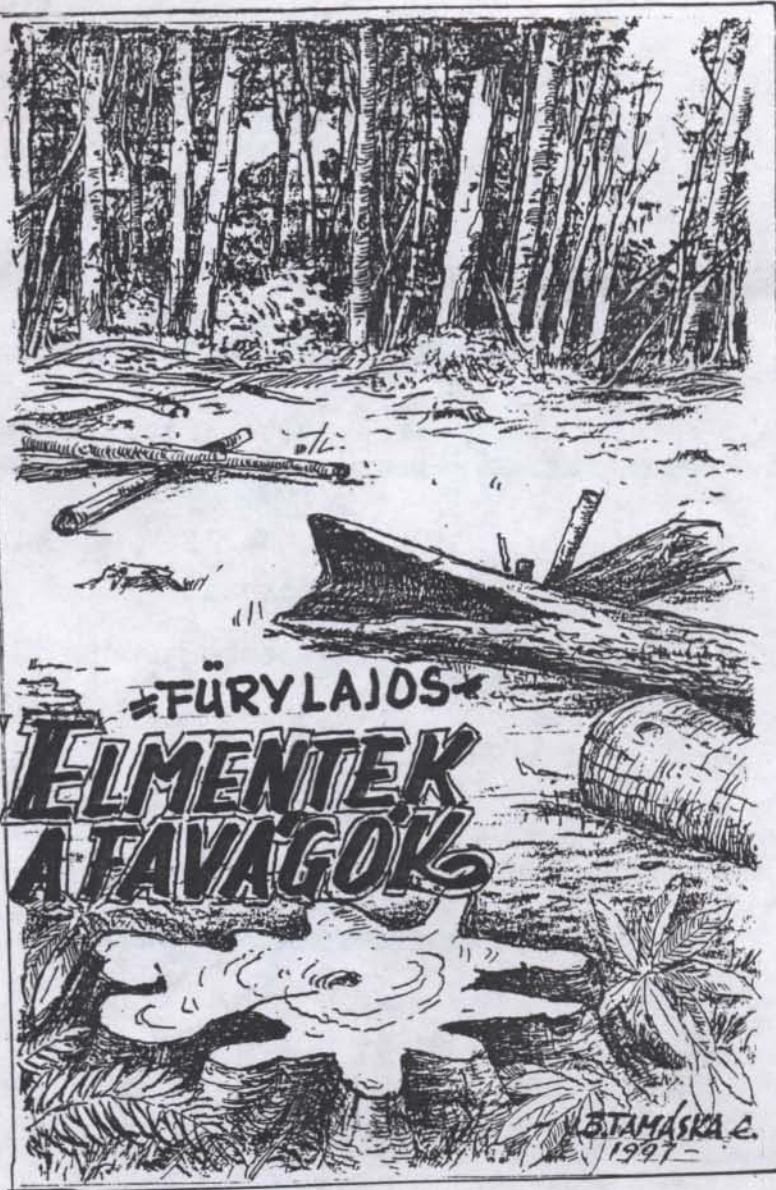
-Dr. Fűry Lajosnak egy
egyik regényét adja ki öz-
vegye Gitte. A címe; "Elmen-
tek a favágók."

Egy magyar újságírónak
kalandos életregénye, akit
a sors Olaszországon kereszt-
ül Liszabonba, majd onnan
Braziliába vetett. Az őser-
dőből a RioVerde folyótól
az Amazonig küld riportor-
kat a favágók és utépítők
életéről.

Pesti régi nagy szerelme
férjhez megy s mikor ezt
megtudja Vecsey újságíró,
bánatában visszamegy a bra-
zíliai őserdőbe az indiánok-
hoz.

Fűryné Gitte kért meg
hogy a kiadásra kerülő könyv
címlapját tervezzem meg.

Ez itt látható jobbold-
alt.

Betegségek ;
=====

K ó r h é z .
=====

Helölözés.

+++++

Egy csendőrrrel újra kevesebb. Simonyi Pista v. m.kir. csendőrfőhadnagy, ny. honv. őrnagy hagyott itt bennünket. A bajtársi együvétartozást mindig szíven viselte. Ő szervezte meg a "tollas-bogrács-party"kat a házánál, ahol mindig összejött több bajtársunk, akik még ma sem felejtették el a csendőrszellemet, ami ma is összetart bennünket.
- Isten Veled Pista!

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Simonyi István

19.97. év június hó 2. napján, életének 78. évében elhunyt.

Felejtethetlen halottunk földi maradványait folyó év június

20. napján, 11. órakor X. Új köztemető ravatalozójából

a római katolikus vallás szertartása szerint helyeztetjük örök nyugalomra.

Gyászmisét folyó év június hó 20. napján 18 órakor

sztmihályi templomban tartjuk.

DRÁGA EMLÉKE SZÍVÜNKBEN ÉLI

Táviratcím: 1161 Bp. Béla u. 4.

Telefonon kaptam az értesítést, hogy-

I J J A S J Ó Z S E F

v.m.kir. vezérkariszézes, ny. ekl. mérnök

az MHBK és a seregcsapatok Kassuth Klub tagja stb, 1997 július 1.én lakásán St. Petersburgban/ Florida, USA/ 83 éves korában elhunyt.

A gyászmisé a st.petersburgi St. Mária kath. templomban volt július 11.-én, amelyen a bajtársai közül ; Valgóczy Imre és vitéz Maranchi Tamáska Andre jelent meg.-

+ Találkozunk a Hódok Útján ! +

Mint legutóbbi FBH számában megírtam, kérdést intéztem az olvasóimhoz, hogy folytassam-e az újságom további szerkesztését?

Az előbbi számból 48 darabot postáztam; USA, Kanada, Németország, Magyarország, Ausztria, Felvidék Szlovákia, Kárpátalja, Ukrajna/Brazília és New Zeeland,-ba,

Olyan leveleket kaptam, amely megerősített abban, hogy a lapomat tovább szerkesztem.- Bár a 84y évemet már betöltöttem, de ezek

a biztató sorok a további szerkesztéshez újabb erőt adnak nekem.-
--- Köszönöm bajtársaim nektek ! ---

Hivelekből részletek;

/ USA-ból/ " Helyzetemhez mértén fogadd hozzájárulásomat, igyekezni fogok a jövőben is kisajtolni kopott bukszemből-Erőt, egészséget, hosszú életet kívánok további munkához...."

/USA-ból/ "Szeretném kérni, hogy folytatná Bandi bátyám a Bajtársi Híradót. Nagy örömmel és érdeklődéssel olvasom minden példányt és amíg bírja, jó lenne ha tovább szerkesztené. Erősíteni a véleményemet mellékelek egy adományt, segíteni, fedezni ezt a fontos és érdekes szolgálatot,.,.,,"

/ USA/ból; "Köszönöm a "Bajtársi Híradót" Csetoltam egy kis támogatást. Én a magam részéről örülnék ha folytatná a szerkesztést..."

/ Magyarországrol/ " Örülök, hogy a lapodat tovább szeretné folytatni. Magam részéről én nagyon örülnék, ha úgy lenne. Amerikába nem tudok pénzt küldeni, de ha megírod, hogy hova, szívesen fizetnék magyar pénzben...."

/Magyarországról/"A küldött újságot pedig 14én kaptam meg. Köszönöm szépen ! Nem is tettem le addig, míg tőviről-hegyire ki nem olvastam. Nagyon sajnálnám, ha megszűnne a lapod, hiszen az egy hiteles része a magyar csendőrség II. világháborús ténykedéséről is...."

?/Magyarországról/A FBH legutóbbi számát olvasva, igen Budapestről nyilatkozom az olvasók bevégen, hogy számítunk a lapra, -andi bátyám ne hagyja abba a szerkesztést, ha az adományokból kitelik az előállítás és a postázás. Szívesen olvassuk a régi idők történeteit, melyekből-főleg a csendőrséggel kapcsolatos eseményeket,- csak innen ismerhetünk meg. Külföldön is nagy örömmel tölt el, ha " jó vastag" szám érkezik, mert akkor tudom, hogy sok érdekes olvasnivalót kapunk...."

/USA-ból/" Hálásan köszönöm a Floridai Bajtársi Híradó legújabb számát. Szeretettel mellékelek egy \$ 10.00 csekket a postai kiadásaidra.."
..!És még tudnék egy- egy részletet közölni de úgy érzem ez is elég---

.....

Önkéntes adományok a FBH-ra;/az 1997 évben /-
MKCSBK \$ 50.00, v.K.G. \$ 20.00, v.G.A. \$ 28.00, deSL \$ 5.00, ZA-né \$ 20.00
V.I. \$ 15.00, Dr.FL-né \$ 20.00, v.NNN, \$ 10.00, Dr. KS-né \$ 20.00, SSI \$ 30.00
- A beküldött adományokat hálásan köszöni a szerkesztőség.- vMB.\$ 10.00
.....

A Floridai Bajtársi Híradónak ez a száma lezárva; 1997. július 10;-én

- Kedves olvasóimnak jó nyarat és vakációt kívánok !!! -

LAPZÁRTA UTÁN ERKEZETT HIR;

Prága csatápap leveléből;-"
Sal Lorit, aki életét halálát kercerben töltötte, május végén temettem az ilyen célból épült Szent Gellért templomban, mely a kelenföldi pályaudvar mellett erre a célra épült...Ott biztosítottunk helyet gróf Stomm Marsel altábornagynak is.."
- SAL LORANT m.kir. hadnagy, hadifogolyes börtöntársam volt.A munkemegtagodokunközé tartozott. Derék fiu volt.-Hsten Veled Lóri!

Cím; Endre v. Tamáska de Berench
2621 Woodgate Lane
Sarasote, FL 34231, USA.

